

III DEO

DA LI JE MORALO TAKO DA BUDE?

IŽIVLJAVANJE DŽINGISKANOVA

O istoriji ljudskog društva do današnjih dana dosta je napisano. Za takvo ponašanje ljudi, razmatrano u prva dva dela knjige, odnosno kako se to >naučno< kaže, za takvo kretanje našeg ljudskog društava >krivi su produkcionni odnosi<. Tvrđi se da su oni bili opravdani i time hoće da se kaže da su bili zakoniti u tom kretanju. Istoricism, koji je proizašao iz tih, navodno, zakonitosti kretanja ljudskog društva, pokušavao je a i danas, nešto slabije, još pokušava da dokaže da će čovečanstvo maltene uleteti u jedno društvo bez ikakvih suprotnosti. Teoretičari marksizma to naročito potenciraju u teoriji, a praktičari, koji sebe nazivaju marksistima, pokušavali su da to praktično, milom ili silom, sprovedu. I jedni i drugi su propali: ta teorija nije se mogla da primeni. Tako smo danas, nažalost, još dalje od takvog društva nego što smo bili pre tih pokušaja.

Apologete sadašnjeg industriskog društva, ne pokušavaju da ljudsku destruktivnost kroz istoriju opravdaju nekim zakonitostima. Za njih je ovo društvo bogodano i večito. Sve to što se kroz istoriju odigravalo, a što se i danas odigrava, smatraju ljudskim napretkom u tehnologiji savlađivanja prirode i tvrde da bez toga ne bi bilo današnjice, tj. današnje >civilizacije<. To je tačno, danas ne bi bilo ovakve današnjice bez budućnosti sa tom njihovom >tehnologijom< savlađivanja prirode, da se zadovolji car - vladar, novac-virus! Da smo išli putem kojim smo počeli, imali bi i sadašnjost i budućnost. Da, ali je to tražilo generičkog, a ne destruktivnog čoveka. Osim toga tražilo je i PRAVOG VOĐU ČOVEKOVE ZAJEDNICE, a ne Džinkis

Hana! Za destrukciju svega i svačega u ovom društvu ljudi, tražiti opravdanje u tehnološkom napretku je, u najmanju ruku, DRSKOST, da ne kažemo da je to svojevrsni KRIMINAL! Izjednačavanje vlastitog egoizma, opravdanje pljačke i pohlepe jedne manjine nad velikom većinom, sa napretkom tehnologije proizvodnje kojom se uništava sve i svašta, gde se ubija sve živo i pored toga se vrši samoubitsvo, gde je, možda, zapečaćena i sudbina planete, je bacanje prašine u oči, ili manipulisanje sa ljudima. Uzrok treba tražiti, pored genetskog nasleđa, i u novcu-virusu.

Svi ti kroz istoriju poznati ljudski odnosi posle odnosa u rodovskoj zajednici: robovlasnički, feudalni, buržosko-građanski i kvazi socijalni - realsocijalistički odnosi nemaju NIKAKVO OPRAVDANJE SEM EGOISTIČKOG IŽIVLJAVANJA JEDNE MANJINE NAD VEĆINOM, VEĆE NACIJE NAD MANJOM, VEĆE DRŽAVE NAD MANJOM, gde je upotrebljen najjači argumenat u ljudskim odnosima - ORUŽJE!

Da li je bilo potrebno robovlasničkom društvu da se stvore te razne ljudske tvorevine kojima se danas divimo i smatramo >kulturnim napretkom<? Sigurno ne! To bi čovek mogao da napravi i bez toga ako bi mu to bilo potrebno za njegov opstanak, ili za olakšavanje i unapređenje istog. Kome li su trebali toliki spomenici, počevši od piramida, obeliska, pa do raznih kipova i slično?! Kome su bili potrebni onoliko premeta od zlata i drugih skupocenih materijala u Kairskom muzeju!? NEKOM BOGU NA ZEMLJI, napr. osamnaestogodišnjem Tutankamonu?!

Šta se radilo u nedalekoj prošlosti (a i danas se radi nešto slično) najbolje ćemo ilustrovati jednim opisom života u Rimu za vreme njihovih careva - bogova.

Iživljavanje vladajuće klase u robovlasničkom društvu

Svaka poznatija palata robovlasničkom Rima imala je biblioteku, galeriju slika, skupocene mozaike, veliki park, vodoskoke, raskošno kupatilo...

Unutrašnje uređenje je bilo gotovo savršeno: zidovi u pojedinim prostorijama oblagani su zlatnim i srebrenim pločicama, dok je u trpezarijama ugrađivana najčešće pokretna tavanica koja je pomeranjem pre obroka izgledom i bojama odgovarala vrsti jelovnika! (Kao što vidimo znali su da naprave i pokretne tavanice.)

Smatra se da je najskuplja i uopšte >naj< palata bio dvor cara Nerona. Čovek je zaista živeo carski. Nije teško zamisliti koliko je bio visok ulazni hol kada je u njemu stajala Neronova statua visoka 35 metara. A tek terasa: u prizemlju u tri reda stubova prostirala se čitav kilometar i po u dužinu. Palati je pripadalo jezero, pašnjaci, vinogradi, šume...U samoj palati sve što je bilo stabilno oblagano je zlatom, dragim kamenjem i biserima. Ogromna glavna trpezarija okretala se i danju i noću oko svoje ose tako da gosti, sedeći na istom mestu, nisu imali i isti pogled. O pokretnoj tavanici u više od desetak varijanti da se ne govori: za supu jedna izgled tavanice, za rakove i ostrige - drugi, za divljač - treći...I tako redom, sve do kupatila u kojem je sprovedena morska vode iz Albule.

Da bude ironija veća, kažu da je Neron prilikom useljenja u ovaj dvorac zadovoljno odahnuo i rekao:

>Sada ću tek početi da živim kao čovek!<

Čuvena je bila i vila cara Hadrijana u Tiburu, blizu Rima, koju savremenim istoričari nazivaju - Versaj starog veka. Sa

zgradama i parkovima dvorac je zauzimaao 70 hektara. Zabeleženo je da je Hadrijan imao gotovo bolesnu potrebu da putuje u svetu, i sve što se na tim putevima svidelo stavljao je na poduži spisak graditeljima svoje palate. Tako se moćnom caru dopao Licej (vrsta gimnazije u Atini gde je Aristotel držao predavanja), divio se Akademiji (gaj u kome je grčki filozof Platon učio svoje slušaoce), oborio ga sa nogu Konop, a prirodnim lepotama oduševila Tempa (dolina u Tesaliji). Sve je to priraslo za srce Hadrijanu i on je, jednostavno rekao projektantima da u krugu svog dvora želi da ima sve to, u detalj isto.

Projektanti su se uhvatili za glavu. Kako da naprave Konop (mesto blizu Aleksandrije u Egiptu) kada se tu nalazio Serapisov hram u koji se dolazilo čamcima kroz kanal. Ali, carska se ne poriče, (i njega ne brine koliko će se ljudskog rada utrošiti za njegovo zadovoljstvo). I tako je Hadrijan u okviru dvora dobio i Licej, i Akademiju, i Konop... Iskopan je istovetan kanal do Serapisovog hrama: dugačak 180 a širok 70 metara.

Stari Rim je bio čuven po mnogobrojnim kupatilima - termama. Najveće su bile Karakline s početkom drugog veka pre naše ere. Naravno, terme su bila zatvorena kupatila i primer raskoši. Čuvene su bile Dioklecijanove terme u kojima je samo u jednom bazenu istovremeno moglo da se kupa 3.000 ljudi.

Osim dvorova, Rim je pod >ostalo< imao 11 foruma među kojima se po bogatstvu i arhitekturi ističu - carski. Imao je 23 bazilike (zgrade namenjene sudskim i trgovačkim poslovima) od kojih je Konstatinova, na primer, zauzimala prostor od 6.000 kvadratnih metara. Treba pomenuti još dva amfiteatra...Amfiteatri su remek delo građevinarstva, a odlikovali su se, pre svega, grandioznošću. Flavijeovski

amfiteatar čini elipsa dugačka 188 i široka 156 metara. U parteru je bilo 76 ulaza i svih 87.000 gledalaca, koliko je inače bilo mesta, moglo je da napusti amfiteatar za samo nekoliko minuta.

U starom Rimu bilo je 856 kupatila od kojih je samo Agripa podigao 170, a samo 2 dao građanima na besplatno korišćenje.

Voda je žuborila kroz cevi 1.325 javnih cesama. Samo je Agripa dao novac za postavljanje 700 česama i 500 vodoskoka. U starom Rimu se mnogo čitalo i grad je imao 28 velikih biblioteka koje su takođe morale da budu arhitektonska raskoš.

Među građevinskim >čudima< Rima posebno su se isticali obelisci. Bilo ih je 13. Dva iz Egipta je preneo Avgust, a jedan Kaligula, najveći, visok 32 metara, prevezen je na posebno napravljenom lađi koju je snažnim zamasima pokretalo 300 veslača.

Rim se ponosio sa svojim trijumfalnim kapijama. Čim car nešto osvoji, eto slavluka njemu u čast. U grad se ulazilo kroz 37 kapija. Prelazilo se preko osam mostova. Išlo na zabavu u pet cirkusa i tri pozorišta.

* * *

*

Eto to je ukrako gruba slika Rima i trošenja robovskog rada za uživanje i izživljavanja. Manje bogati i na manjem položaju - manje raskoši i dr. Više bogati i na višem položaju, više raskoši. Oni na vrhu su mogli da besne kako hoće - za njih su robovi morali prvenstveno da rade, za njih se trošio najveće i deo opljačkanog bogatstva.

Postavljamo pitanje: Da li se uopšte moralo proizvoditi pomoću robovskog rada? Ovde je odgovor potpuno jasan - ne!

Veliki broj naroda ne pozna uopšte robovsku proizvodnju i raspodelu. Većina naroda su ušli direktno u feudalizam. Postavlja se onda pitanje: Da li je uopšte trebalo da se proizvodi i vrši raspodela na feudalski i kapitalistički način, da bi se ostvario napredak u sredstvima rada i u tehnologiji proizvodnje i time olakšao i unapredio osptanak čoveka i njegovog društva?

Ako ne želimo da budemo pristrasni, samozaljubljeni u uspeh ove sadašnje tehnologije u proizvodnji potrošnih i proizvodnih dobara, ako ne želimo da budemo apologeti sadašnjih pljačkaških odnosa između ljudi, apologete odnosa ljudi od znanja i moći prema prirodi i uslovima opstanka života na planeti pa i naše vrste, onda može da bude samo jedan odgovor - NE! Ništa od toga što se događalo u ljudskom društvu, sem zajedničkog života, nije trebalo. Sve je to trebalo i imalo nekakve veze i smisao za klasu na vlasti, za jedan, relativno mali deo ljudskog društva.

Slobodno može da se tvrdi da su se ljudske snage usmerile u pravcu osvajanje nove tehnologije proizvodnje umesto za izživljavanja vlastodržaca **TEHNOLOŠKI NAPREDAK U PROIZVODNJI BI SE ZBIO MNOGO RANIJE!**

Na takav zaključak navode više stvari. Prvo, naučnici tvrde da se inteligencija ljudi zadnjih deset hiljade godine nije mnogo promenila, dakle od vremena kada su počela da se rađaju ta društva za koje istoricizam tvrdi da su neminovna. Ljudi su već tada znali da rešavaju mnoge probleme. Na primer, dizanje teških blokova u ogromnim građevinskim objektima. Mi im se danas čudimo, jer za naše pojmove su bili divljaci. Okretati celu salu u Neronovom dvorcu trebalo je pre svega znati šta i kako to

uraditi. Drugo je sasvim pitanje što je motorna snaga bila robovska! U to vreme je na hramu u Aleksandriji teška crkvena vrata otvarala para. Znači, ljudi su još tada znali za parnu mašinu. Gde je Vat sa svojim pronalaskom parne mašine?! Daleko iza toga! Nažalost, to je služilo ondašnjim žrecima kao uveravanje vernika u moći bogova. Galvanske baterije su Sumerci poznavali pre pet hiljade, a znali su za galvanizaciju pa su nanosili prevlake galvanskim putem. Grci su držali predavanje o elektronu, o električnim i magnetnim dejstvima. Za teleskop se znalo pre desethiljada godina. Kalendar Maja je star 18.000 godina. Acteci su vršili operacije na mozgu pre dve hiljade godina. Kinezi poznaju akupunkturu već četiri hiljade godina i postojanje tih akupunkturnih tačake je potvrđeno najnovijim istraživanjima. Naći te tačke na ljudskom telu, jedine električni provodne na koži, teško bi bilo i sa današnjim stanjem tehnike, a kamo li pre 4.000 godina. U Južnoj Americi postoji crtež star najmanje 7.000 godina koji pokazuje da se radi o akupunkturi?! Neki stari indijski spisi opisuju razaranje nekog grada toliko slično kao što bi to bilo atomskom bombom?! Mnogo šta ukazuje da je, možda, nekada bila na ovoj našoj planeti neka viša civilizacija?! Ima još dosta toga što ukazuje da se inteligencija ljudi nije mnogo promenila - porastao je fond saznanja i broj onih koji ga koriste. Nažalost, najčešće se koristi u negativnom smislu, u služenju caru i gospodar - NOVCU-VIRUSU! I to naročito oni željni vlasti i moći.

Da je tolika utrošena ljudska energija, umesto što je trošena u razna izživljanja klase na vlasti i apologeta takvih ljudskih odnosa, trošena u stvaranju dobra za olakšavanje i

unapređenje opstanka svih ljudi, imali bi bar pre jedno dve hiljade godina, ako ne na višem ono bar na sadašnjem nivou, industrisko društvo i tehnologiju. Da je ta tvrdnja na mestu ukazuje i činjenica da je feudalizam trajao otprilike toliko. Sam feudalizam je bio nazadak u tehnologiji i u proizvodnji dobara, vraćanje napretka unazad, gledajući šta je donelo robovlasničko društvo.

Da bi se nastavilo pozitivno kretanje rodovskog ljudskog društva i njegove prve više organizacije - plemena, taj čovek - vođa, taj prokleti Džingis Kan, trebao je samo da napravi jedan korak: >večni savez< plemena za rešavanja problema narastajućeg broja novih članova plemena putem unapređenja tehnologije, a ne da krene na pokoravanje drugih, u pljačku i u ubijanju članova svoje vrste. NA ŽALOST, POBEDIO JE EGOIZAM I KRETANJE LINIJOM MANJEG OTPORA!

Mnogi će reći da je ova tvrdnja najobičnije lupetanje! Da li je tako? Da li su u pravu? Rekao bih da nisu u pravu i da tako govore primeri iz nedavne prošlosti i sadašnji. Navešćemo neke od tih primera koji govore da je bilo vođa plemena koji su drukčije gledali od Džingiskanova.

Šta misle ljudi rodovske zajednice o nastalim promenama u ljudskom društvu?

Govoriti o tome šta su mislili veoma je teško jer o tome nema pisanih dokumenata. Ranije je bilo govora o tome, naročito o ulozi vođe i životu u društvu - u zajednici, kao i o distribuciji prirodnog ljudskog ponašanja. Po toj distribuciji trebalo bi očekivati da je ponašanje ljudi plemena bilo sledeće: jedna četvrtina je bila za agresivno kretanje, za liniju manjeg otpora, za destruktivno usmeravanje plemena. Druga četvrtina je bila za nastavljjanje linijom saradnje, kooperacije, za generičko kretanje plemena. Ostali su bili neutralni, nisu o tome mnogo razmišljali i pustili su ove dve grupe da se obračunaju. Kako su ljudi genetski destruktivni i da su tu svoju genetsku osobinu prigušivali kulturom, tj. na način koji traži dugo vreme da se ugradi u gene, da bi postao nasledni, to je ishod već unapred bio predodređen. Pod pritiskom agresivnog dela, naročito ako je u njemu bio vođa, neki Džinkis Han, agresivac, pobedila je ta destruktivna linija i kretanje linijom manjeg otpora pa su svi glasali za. Tako je pušten iz boce u ljudsko društvo duh genetske destrukcije, dotle dosta dobro u njoj držan. I tako su ljudi počeli da se međusobom ubijaju više ne zbog prodiranja i uzurpiranja tuđe teritorije, ne zbog toga što neki nisu hteli da naprave mirovni ugovor, već zbog najobičnije pljačke. I tako je počela tragedija čoveka i prirode i opstanak života na planeti je doveden u pitanje.

Navedeni primeri govore da se moglo i drukčije, naročito primer iz sadašnjosti. Pogledajmo šta je pre 140 i nešto godina

odgovorio nepismeni indijanski poglavica Sietl Abrahamu Linkolnu na njegovu ponudu da mu proda zemlju svog plemena. To pismo je UNEP (Program OUN za zaštitu čovekove okoline) Povodom petogodišnjice Svetskog dana čovekove okoline 1994. godine uputio svim državama sveta.

Pismo poglavice Sietla predsedniku SAD Abrahamu Linkolnu

>Kako može da se proda ili kupi nebo i toplina zemlje? Tako nešto sasvim nam je strano. Mi nismo vlasnici svežine vazduha i bistrine vode. Pa, kako ih možemo kupiti? Svaki delić ove zemlje svet je mom narodu. Svaka blistava borova iglica, svako zrno peska na rečnom sprudu, svaki pramen izmaglice u tami šume, svet je u mislima i životu moga naroda.

Sokovi drveća prožeti su sećanjima na crvenog čoveka. Kada mrtvi bledoliki odu u šetnju među zvezde, zaboravljaju zemlju koja im je dala život. Naši mrtvi nikada ne zaborave svoju predivnu zemlju, jer je ona mati crvenog čoveka.

Deo smo zemlje i ona je deo nas. Mirisave trave su nam sestre. Jelen, pastuv, veliki orao - braća su nam. **Stenoviti vrhovi, sočni pašnjaci, toplo mustangovo telo i čovek - sve pripada jednoj porodici (kurzivi B.D.)**. Kada Veliki poglavica iz Vašingtona šalje svoj glas da želi kupiti našu zemlju previše od nas traži. Veliki poglavica poručuje da će nam naći mesto na kojem ćemo lepo živeti. On će nam biti otac - a mi njemu deca. Razmotrićemo tu ponudu da kupite našu zemlju. Ali to neće biti lako. Ova zemlja je sveta. Ova blistava voda što teče brzacima i rekama nije samo voda već i krv naših predaka. Ako vam prodamo zemlju, morate znati da je ova voda sveta, morate reći svojoj deci da je sveta. Da svaki odraz u bistrom jezeru kazuje događaje i uspomene iz života mog naroda. Žubor vode - glas je oca moga oca. Reke su naša braća - utoljuju nam žeđ. Reke nose naše kanue. Hrane nam decu. Prodamo li ovu zemlju, morate se setiti i učiti svoju decu da su reke naša, a i vaša braća. **Zato rekama treba da pružite dobrotu kakvu biste bratu**

pružili.

Znamo da nas beli čovek ne razume. Njemu je jedan deo zemlje isti kao i bilo koji drugi. On je stranac koji dođe noću i oduzme zemlji sve što mu treba: zemlja mu nije brat - već neprijatelj. Kada je pokori, on kreće dalje. Ostavlja za sobom grobove svojih i ne mari zbog toga. Oduzima zemlju svojoj deci, i nije ga briga. Grobovi njegovih otaca i zemlja što mu decu rodi - ostaju zaboravljeni. Prema majci - zemlji i prema bratu - nebu, odnosi se kao prema stvarima što mogu da se kupe, opljačkaju, prodaju poput stoke ili sjajnog nakita! Njegova će pohlepa uništiti zemlju i ostaviti samo pustoš.

Ne ne znam! Naš način života se razlikuje od vašeg. Od pogleda na naše gradove, crvenog čoveka zaboje oci. To je možda zato što je crveni čovek divlji i ne razume stvari. U gradovima belog čoveka nema mirnog kutka. Nema mesta gde bi se čulo otvaranje lišća u proleće ili drhtaj krila mušice. Možda zato što sam divlji - jednostavno ne shvatam! Buka mi vređa uši. Šta vredi život ako čovek ne može čuti krik kozoroga ili noćnu prepirku žaba u bari? Ja sam crveni čovek i ne razumem mnogo...

Indijanac voli zvuk vetra kada se poigrava površinom močvara. I miris povetarca osvežen popodnevnom kišom ili borovninom. Najveće blago crvenog čoveka je vazduh. Sve živo deli taj dah - životinje, drvo, čovek. Svima je taj dah potreban. Beli čovek kao da ne opaža vazduh koji udiše. Poput nekog ko je na samrti, ne oseća smrad. Prodamo li vam zemlju, morate se setiti da nam je vazduh dragocen, da vazduh deli svoj dah sa svim životima koje održava. Vetar što je mojem dedi dao prvi dah - prihvaćiće i njegov poslednji izdah. Ako vam prodamo zemlju, moraćete da je čuvate kao svetinju. Kao mesto na kojem

će beli čovek moći da udahne vetar zaslađen mirisom poljskog cveća.

Razmotrićemo vašu ponudu da kupite zemlju. Odlučimo li se da pristanemo, zahtevamo da ispunite ovaj uslov: **beli čovek moraće da se ponaša prema životinjama ovog kraja kao prema svojoj braći! Divlji sam i ne razumem drugačiji život.** Video sam po prerijama hiljade bizona koje je beli čovek ubio, pucajući iz jurećeg >vatrenog konja<. Divlji sam i ne razumem kako gvozdeni konj iz kojeg suklja dim može biti važniji od života bizona, kojeg mi ubijamo samo da bi preživeli. Šta je čovek bez životinja? Kada bi životinje nestale, čovek bi umro od velike usamljenosti duha. Što god zadesi životinje, ubrzo snađe i čoveka. Sve u svetu povezano.

Moraćete da učite decu da im je pod nogama pepeo naših dedova. Da bi poštovali zemlju, reći ćete im da je zemlja bogata životom naših predaka. Moraćete da učite svoju decu kao što mi učimo našu - da nam je zemlja mati. Šta snađe zemlju - snađe i njenu decu. Pljuje li čovek na zemlju pljuje na sebe samog. Zemlja ne pripada čoveku - čovek pripada zemlji. To dobro znamo. Sve je u međusobnoj vezi, kao što je porodica krvlju sjedinjena. **Sve je povezano. Nije čovek tvorac razvoja života, već je samo vlakno u njemu. Što učini sa razvojem - čini sa sobom. Čak ni beli čovek, čiji bog istupa i govori sa njime kao prijatelj sa prijateljem, neće izbeći zajedničku sudbinu. Možda smo ipak braća. Videćemo!**

Jedno znam sigurno, a to da će i beli čovek jednom morati da shvati: naš bog je isti bog. Možda mislite da njega možete posedovati, kao što se spremate da uzmete celu našu zemlju. Ali, nećete! On je bog ljudi i njegova milost jednaka je i za belog

i za crvenog čoveka. Ova zemlja je njemu sve. Oskrvnavite li je isto je kao da prezrete njenog stvoritelja. Belog će čoveka nestati. Možda i pre ostalih plemena. Prljate sami svoj ležaj i jedno noći udavićete se u svom izmetu. U svom nastojanju gorećete u ognju boga koji vas je doveo ovamo i sa nekom neobjašnjenom namerom dao vam je vlast nad ovom zemljom i crvenim čovekom. Takva sudbina se nama čini bednom.

Ne razumem zašto se ubija bizon? Zašto se krote divlji konji? Zašto je u dubini šume toliko smrada? Zašto je pogled na zelene bregove pocepan žicama što govore? Gde su jeleni? Nema ih više. Gde je orao? Odleteo.

PRAVOM ŽIVOTU JE KRAJ. POČINJE BORBA ZA OPSTANAK...<

* * *

*

Da li je poglavica Sijetl bio nepismen ili, da li je svojeručno napisao ovo pismo, uopšte nije važno. Ovo pismo je, pre svega, pesma u prozi i DUBOKO PROROČANSKO. Inteligencija tog čoveka, divljaka za destruktivnu hordu belog čoveka, videla je mnogo dalje. Najbolje bi bilo za čovečanstvo da su poglavica Sietl i Abraham Linkoln zamenili mesta. Pohlepe, pljačke, genocid i opsednutost da se što više obogati i nakupi novca verovatno ne bi bilo. Ovako ostalo je crvenom čoveku samo: >Pravom životu je kraj. Počinje borba za opstanak...<

Šta su Evropljani tražili u Americi, kada su imali dovoljno zemlje i prostora u Evropi? Zlato, kao sredstvo za zamenu i bogatstvo. Zašto su vršili genocid i pljačkanje? Zbog bogaćenja na lak način. Sramna i bedna je istorija belog čoveka kojom se on danas hvali. Što u rezervatima danas ima jedva 600.000 starosedeoaca to nikoga ne grize savest!

Kako su ta indijanska plemena živela u doba invazije beloga čoveka na njihovu teritoriju, najbolje je opisao Morgan i tako sačuvao od zaborava. O tome je bilo reči u prvom poglavlju.

Danas na zemlji ima još rodovskih zajednica i bilo bi interesatno saznati šta oni misle o ovakvoj >kulturi< belog čoveka. Na primer, Pigmejci u Africi kojih ima oko 200.000 hiljada, većinom još živi životom prvih lovaca. Ali taj njihov život se tek počeo da istražuje. Šta misle o belom čoveku najbolje ilustruje njihovo nepoverenje prema njemu, i smatraju da beli ljudi jedu crne ljude a naročito crnu decu, pa beže kada vide belog čoveka. Takvo je njihovo uskustvo sa Belgijancima.

I u drugim krajevima postoje te prvobitne rodovske zajednice. Kada će se, i da li će se istražiti njihov život radi saznanja o njihovoj kulturi i šta misle o belom čoveku teško je prognozirati jer to biznis ne interesuje.

U sledećem primeru da će se mišljenje ljudi jednog savremenog rodovskog uređenja na Trobijanskim ostrvima u državi Papua na Novoj Gvineji, severozapadno od Australije. U ovoj reportaži opisan je život na ostrvu Kirivine.

Ljudi koji ne vole civilizaciju

>Tamo se deci ništa ne zabranjuje. Niko na njih ne viče, ne tera u školu, ne prisiljava ih da rade ono što im ne odgovora. Deca mogu da se igraju po celi bogovetni dan, a ni noću ne moraju rano da idu u krevet. Sama će odlučiti kada starijim treba pomoći, recimo u bašti ili kada se ide u ribolov.

Kada dečaci napune 14-15 godina, iz roditeljskog doma preseljavaju se u zasebne kuće koje se nazivaju bakumatula. Tu slobodno žive sa devojkama koje su izabrali. U tim >brakovima< mogu da ostanu i po nekoliko godina. Sve dok oboje ne uvide da li su jedno za drugo.

Ovo je samo jedna od običnih pojava na ovim ostrvima. Čak ni misionari koji su ranije dolazili na ova ostrva, nastojeći da promene navike stanovnika, nisu uspeli. Iako će vam na Kirivini, na najvećem i najnaseljenijem ostrvu, reći da su oni protestanti ili katolici, to ne znači baš mnogo. Stanovnici Trobrijana nisu se odrekli svojih tradicionalnih verovanja.

Sveštenik će se, recimo, uporno pridržavati svoje vere i paliće vatru iznad legla skakavaca i neko nejako dete okretati iznad plemena. Tako će, mališa imati snažne noge kad odraste.

Na Kirivini se i dalje poštuje reč vrhovnog zapovednika. Mada je Nalabatua i dalje glavni gospodar, više se ceni znatno mlađi Pulajasi. Jer, Pulajasi ima moć. Između ostalog, on tvrdi da može da izazove kišu, natera sunce da sija ili vetar da duva. Kada ga pridošlica pita kako mu sve to polazi za rukom, samo se zagonetno osmehne i odgovori da je u pitanju - magija.

A magija je nešto sa čim žive stanovnici Trobrijanskim ostrva. Za njih je i ovaj život koji im je podaren, ali isto kao i smrt, čudesna pojava. Zato ga, dok traje, treba živeti

što opuštenije. **Na Kirivini niko nema potrebu za sticanje materijalnih dobara. Čitav život se sastoji na radovanju svakom novom danu (kurzivi B.D.).** A živi se uglavnom od povrtarstva i ribolova. Uzgaja se jam, tropska biljka sočnog korena, koja je i središte socijalnog života svakog sela.

U centru svakog naselja podignuta je najlepša zgrada (sve su kuće napravljene od blata i kokosovog lišća) posvećena biljci jam. Kad dođe vreme da se vadi koren ove poslastice koja se sprema na sve moguće načine, priređuju se proslave koje traju i po mesec dana.

Pravo da jam donesu u selo imaju isključivo žene. Na Kirivini se još osećaju tragovi materijalnog društva. Na proslavi se proglašava najbolji povrtar. Nije mala stvar postati tokvaibagula ili najbolji baštovan. Ipak onaj koji je uzgajao najviše jamova neće biti cenjen samo zbog toga. **Poštovaće ga ako ima toliko da mu pretekne da i drugima može da poklanja. Uopšte cenjen si ako daješ!**

O Trobijan ostrvima među prvima je pisao Bronislav Malinovski (1884 - 1942), britanski antropolog poljskog porekla. Na ovim ostrvima Malinovski je boravio od 1915. do 1918. Njegova studija o životu primitivnih zajednica severozapadne Malanezije izazvala je veliko zanimanje. To je bila knjiga koja je i naučnicima i običnim čitaocima otkrila novi svet.

Trobrijan ostrva gotovo da se nisu promenila od vremena kad je Malinovski tu živeo. Vrhovni zapovednik Malabatua čak se i seća britanskog antropologa. Zvali su ga Talibogva, ili - Čovek koji priča stare priče, jer je Malinovski uglavnom provodio vreme zapisajući legende koje su mu stanovnici kazivali.

Malabatua kaže da o Malinovskom nema određeno mišljenje. Stanovnici Kirivine prihvatili su ga zato što je, kako kaže Malabatua, bio dobar. Ali, ni o njemu, kao u ostalom ni o bilo kom pridošlici, na Trobrijanu niko nema visoko mišljenje. Svaki dim-dim, ili stranac, je osoba koju ne treba uzimati previše ozbiljno. **Trobijanci kao da svakog čoveka koji dođe sa strane smatraju nižom rasom.**

Stanovnici Trobrijan ostrva, a ima ih oko 21.000, ne polažu mnogo ni na najsavršeniju opremu kojom mogu da se pohvale pridošlice. Za njih svi ti brzi čamci, foto aparati i razna druga čudesa koji imaju civilizovani ljudi ne znače baš ništa. Oni će svakog dim-dima ljubazno primiti, ugostiti, voditi čak i u ribolov, ali će ga sve vreme posmatrati sa određenim podsmehom, kao nezrelu osobu koja se hvališe bez potrebe.

Oni sasvim lepo žive i bez tih nekih televizora o kojima stranci pričaju, telefona kojima se može da razgovara i na velikim udaljenostima, autoputeva i brzih kola. Na Trobrijan ostrvima jedva da ima drumova po kojima bi se mogao da kreće po koji džip. Oni čak i u ribolov idu kanuima koje sami izgrađuju.

Mada se na Kirivini i ostalim ostrvima živi mirno, bez stresova, a hrana je bez masnoća ili štetnih sastojaka teških za organizam, životni vek je uglavnom kratak. Razlog je jednostavan. Umire se od infektivnih obolenja i infekcija. Na Trobrijan ostrvima život može da vam bude ugrožen i kada se posećete. Da ne pominjemo smrtonosni vid malarije od koje mnogi stradaju.

A kad neko umre, to nije razlog za žalost. Zna se da se

njegovas duša preseljava na obližnje ostrvce Tuma. Na Tumi niko od stanovnika Trobrijan ostrva ne voli dugo da boravi. Ne iz straha. Samo ne mogu da podnesu glasno pevanje i zveckanje kojim im se duhovi noću oglašavaju.

Kad slušate Nabalatau stanovnici Trobrijan ostrva potiču od dalekih predaka koji su izišli iz podzemnih pećina obližnjeg ostrva Labai. Ako pitate stručnjake i oni vam neće dati tačan odgovor. Smatra se da Trobrijanci potiču od plemena koja su došla odnekud iz jugoistočne Azije. Bilo je to pre nekih 40.000 godina kada je još postojala kopnena veza između Nove Gvineje i Trobrijan ostrva.

Teško je zaista odrediti tip stanovnika Krivine. Ima ih tamnije i svetlije puti, kovrdžave ili ravne kose, sasvim niskih ili vrlo visokih. **Kažu da su potekli sa prostora na kojima i sada žive. Za njih su Trobrijan ostrva centar vasiona. Drugo za njih ne postoji - ne zanima ih.**

Dim-dim ostaje dim-dim.<

* *

*

Dok su poglavicu Sietla destruktivno pobuđeni beli ljudi, više nego sigurno, smatrali za budalu, da je divljak i niže rase, pa nema šta da im blebeta jedan Indijanac, dotle sigurno smatraju stanovnike Trobrijanskih ostrva da su glupi i primitivni jer ne prihvataju njihovu >civilizaciju<. Međutim, i u jednom i u drugom slučaju, belog čoveka Indijanci, odnosno Trobrijanci smatraju divljakom, neodraslim i nerazumnim koji MATERIJALNE STVARI PRETPOSTAVLJA LJUDSKIM ODNOSIMA i da uopšte nema odnos prema prirodi i drugim živim bićima. Reći nekom koji

sedi na sto i nekom spratu Menhetena da je niže rase od Trobrijanca izgledalo bi mu kao ludost, u najmanju ruku neumnost, kao što je njegovim precima izgledalo i pismo i poglavica Sietl. Taj beli čovek sanja o takvoj prirodi i o takvom odnosu prema prirodi, a najviše o takvim odnosima bez tresaka kao što su među Trobrijanima. Ali taj belac ne može da se oslobodi zlatnog teleta - novca, a ni svoje destrukcije.

Današnji potomci Džingis Kana su se vratili tamo odakle počeo Atila, Džingis Kan, Tamerlan i dr. - uglavnom se bave nomadskim stočarstvom i stanuju u jurtama (šatorima). Još su na nivou plemena. Tako jedno logorište (aul) pripada po pravilu jednom rodu. Više rodova čine pleme (honsum) na čelu sa plemenskim starešinom kanom a nekoliko plemena zajedničkog porekla čine grupu - aimak. To je rezultat takvih vođa kao što je Džingis Kan - natrag odakle se počelo.

Na žalost kod savremenih vođa - džingishanova, neće se čovečanstvo vratiti odakle je počelo, nego će, najverovatnije, nestati. Rekli smo da su to mnogi uviđali da ti džingiskanovi vode samo u destrukciju i propast prirode i svega živog u njoj pa će ti pokušaji biti obrađeni u sledećem delu.